Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

LAUSUNTO

27.11.2017 KEHA/3002/2017

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 22.11.2017

Hallituksen esitys laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi HE 145/2017

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikkoasiassa.

Käsittelyssä olevalla esityksellä ehdotetaan muutettaviksi 24.5.2017 vahvistettua liikenteen palveluista annettua lakia (jäljempänä liikennepalvelulaki) ja tähän liittyen yhteensä viittäkymmentäkahdeksaa muuta lakia. Esitys on toinen osa ns. liikennekaarihankkeesta, jolla on tarkoitus toteuttaa hallitusohjelman kärkihankkeita digitaalisen kasvuympäristön rakentamiseksi sekä säädösten sujuvoittamiseksi. Nyt käsillä olevan esityksen tavoitteena on toteuttaa liikennekaarihankkeen toinen osa täydentämällä liikennepalvelulaki kattamaan koko liikennejärjestelmä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus vastaa tällä hetkellä koko Suomen tavara- ja joukkoliikennelupahallinnosta. Sen tehtäviin kuuluu myös läntisen Suomen taksilupahallinto ja koko Suomen taksilupahallinnon koordinointi. Lupatehtävissä toimiva henkilöstö siirtyy Liikenteen turvallisuusvirasto Trafiin heinäkuun 2018 alussa. Tämä tausta huomioiden ELY-keskuksen on tässä lausunnossa luontevinta keskittyä lähinnä taksi-, tavara- ja henkilöliikennelupahallintoa koskeviin lainkohtiin. Esityksen merenkulkua, raideliikennettä ja ilmailua koskevat osuudet jäävät tässä lausunnossa siten vähemmälle huomiolle.

Esityksessä on tehty muutamia tarkennuksia taksi-, tavara- ja henkilöliikennelupia koskeviin lainkohtiin, jotka on jo vahvistettu liikennepalvelulaissa. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että luvanvaraista kuljetuselinkeinotoimintaa sääntelevien normien tulisi olla mahdollisimman selkeitä, jotta sääntely olisi tavoitteen mukaisesti sujuvaa. ELY-keskuksen mielestä esityksessä olevissa yksittäisissä lainkohdissa on edelleen hienoista tarvetta täsmentämiselle ja tarkentamiselle. ELY-keskus toivoo, että sen seuraavassa esittämät kommentit ja ehdotukset huomioidaan esityksen jatkovalmistelussa.

ETELÄ-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
Liikenteen lupapalvelut
PL 156, 60101 Seinäjoki

II osa, 1 luku, 3 § Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

Lainkohdan 1 mom. 6 kohta ja vastaava 2 mom. 5 kohta edellyttävät uudelleenmuotoilua. Kohdat hyväksytyssä muodossaan eivät ole käytännössä sovellettavissa.

HE 145/2017: Luvanhaltijan liikenteestä vastaavan henkilön tulee liikennepalvelulain mukaan tosiasiallisesti ja jatkuvasti johtaa yrityksen liikenteenharjoittamista ja edustaa yritystä, jollei EU:n liikenteenharjoittajaasetuksesta muuta johdu. Henkilön vastuut ja tehtävät huomioiden lienee mahdollista olettaa, että tehtävään voidaan hyväksyä vain täysi-ikäinen ja oikeustoimikelpoinen henkilö. Voimassa olevissa tavara-, joukko- ja taksiliikennelaeissa on kuitenkin katsottu tarpeelliseksi säätää asiasta erikseen. Asian täsmentämiseksi ja epäselvyyksien välttämäksi ELY-keskus ehdottaa lainkohdan 3 momenttiin lisättäväksi viittausta pykälän 1 mom. 1 kohtaan, jolloin liikenteestä vastaavan henkilön tulisi olla myös täysi-ikäinen ja oikeustoimikelpoinen.

II osa, 1 luku 4 § Taksiliikenneluvan myöntäminen

Lainkohdan 1 mom. 3 kohta ja 2 mom. 2 kohta, joissa säädetään luvanhakijan aiemman luvan peruuttamisen vaikutuksista uuden luvan myöntämiseen, poikkeavat toisistaan. Luonnollisen henkilön osalta viitataan henkilön tässä laissa tarkoitettuun lupaan ja oikeushenkilön osalta liikennelupaan. Huomioiden, että laissa säädetään laajasti kaikista liikennemuodoista ja suuresta määrästä erilaisia lupia, on perusteltua, että toisistaan poikkeavia muotoiluja joko perustellaan esityksessä tai korjataan vastaamaan toisiaan.

HE 145/2017: Luvanhaltijan liikenteestä vastaavan henkilön tulee liikennepalvelulain mukaan tosiasiallisesti ja jatkuvasti johtaa yrityksen liikenteenharjoittamista ja edustaa yritystä, jollei EU:n liikenteenharjoittajaasetuksesta muuta johdu. Henkilön vastuut ja tehtävät huomioiden lienee mahdollista olettaa, että tehtävään voidaan hyväksyä vain täysi-ikäinen ja oikeustoimikelpoinen henkilö. Voimassa olevissa tavara-, joukko- ja taksiliikennelaeissa on kuitenkin katsottu tarpeelliseksi säätää asiasta erikseen. ELY-keskus ehdottaa lainkohdan 3 momenttiin lisättäväksi viittausta pykälän 1 mom. 1 ja 6 kohtiin, jolloin liikenteestä vastaavan henkilön tulisi olla myös täysi-ikäinen ja oikeustoimikelpoinen, eikä häntä saisi olla asetettu liiketoimintakieltoon.

II osa, 1 luku 6 § Luonnollisen henkilön hyvä maine

Lainkohtaan esitetään korjauksia, jotka ovat sinänsä kannatettavia, mutta eivät ELY-keskuksen mielestä vielä riittäviä. Lainkohta kuuluisi hallituksen esittämien muutosten jälkeen seuraavasti:

Liikenteestä vastaava henkilö tai luvan hakijana tai haltijana oleva luonnollinen henkilö ei ole hyvämaineinen, jos:

1) hänet on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu vähintään neljästä työ- tai palkkasuhdetta, kirjanpitoa, verotusta, kiskontaa,

liikenteen harjoittamista, liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, ympäristönsuojelua tai muuta ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta taikka EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa mainittujen säännösten rikkomisesta;

2) hänelle on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana määrätty muita seuraamuksia kuin vankeutta tai sakkoa vähintään neljästä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta vakavasta rikkomuksesta; taikka

3) hänet on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu 1 tai 2 kohdassa tarkoitetusta teosta vankeusrangaistukseen taikka hänelle on määrätty yhteensä vähintään neljä sakkorangaistusta tai muuta seuraamusta 1 tai 2 kohdassa tarkoitetusta teosta.

Liikenteestä vastaavaa henkilöä ja luvan hakijana tai haltijana olevaa luonnollista henkilöä on kuitenkin pidettävä hyvämaineisena, jos 1 momentissa tarkoitetut teot eivät osoita hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan ammattimaista liikennettä. Ilmeistä sopimattomuutta voi osoittaa:

1) tekojen suuri määrä;
2) teon vakavuus;
3) teon suunnitelmallisuus;
4) teon kohdistuminen kuljetuksen kohteeseen tai viranomaiseen;
5) se, että teko on tehty ammattimaista liikennettä harjoitettaessa;
6) se, että teolla on liikenneturvallisuutta heikentävä vaikutus;
7) se, että teko muutoin osoittaa piittaamattomuutta henkilö- tai liikenneturvallisuudesta; tai
8) se, että teko on jokin EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen liitteessä IV tarkoitetuista yhteisön sääntöjen vakavimmista rikkomuksista tai komission kyseisen asetuksen 6 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla hyväksymässä luettelossa tarkoitettu vakava rikkomus.

ELY-keskus toteaa ensinnä, että lainkohtaa kokonaisuutena tarkasteltaessa huomio kiinnittyy siihen, että henkilön hyvämaineisuus vaarantuu, jos hänet on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu tai hänelle on määrätty seuraamuksia lainkohdassa mainittujen säännösten neljästä rikkomisesta. Lainkohdan voitaisiin katsoa tarkoittavan sitä, että hyvämaineisuus vaarantuu rikkomusten määrän, eikä niistä annettujen tuomioiden tai seuraamusten perusteella. Korjatun 3 kohdan mukaan hyvämaineisuus sen sijaan vaarantuisi rikkomuksista saadun vankeustuomion tai neljän sakkorangaistuksen tai muun seuraamuksen johdosta.

ELY-keskus katsoo, että lainkohdasta olisi käytävä selkeämmin ilmi, onko hyvämaineisuutta tarkoitus tarkastella rikkomusten määrän vai niistä aiheutuneiden seuraamusten määrän perusteella.

ELY-keskus toteaa lisäksi, että henkilön hyvämaineisuuden vaarantuminen edellyttää, että teot, joihin hänen on katsottu syyllistyneen ja joista hänelle on määrätty seuraamuksia, lukeutuvat lainkohdassa määriteltyihin aihepiireihin. Aihepiireihin ehdotetaan lisättäväksi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen mukaisesti ihmis- ja huumekauppa. Lisäksi aihepiireihin tulisi lisätä vielä seksuaalirikokset, jotta mainituista rikoksista saadut

tuomiot tulisivat huomioiduksi henkilön hyvää mainetta arvioitaessa. Ehdotetut lisäykset ovat erityisen merkityksellisiä henkilö- ja taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä arvioitaessa.

Kohtaan 8 tehtävää lisäystä perustellaan hallituksen esityksessä komission asetuksella 403/2016.

ELY-keskus viittaa tässä kohdin EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklan 2 kohdan a alakohtaan. Kyseinen asetus säätää, että kun liikenteestä vastaava henkilö tai kuljetusyritys on yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa tuomittu taikka hänelle tai sille on määrätty seuraamuksia jostain liitteessä IV säädetyistä yhteisön sääntöjen vakavammista rikkomuksista, sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava sopivalla tavalla ja ripeästi asianmukaisesti päätökseen saatettava hallinnollinen menettely, johon sisältyy tarvittaessa tarkastus asianomaisen yrityksen tiloissa. Menettelyn perusteella ratkaistaan, olisiko hyvämaineisuuden menetys asianomaisessa tapauksessa erityiset olosuhteet huomioon ottaen suhteeton toimi.

Tavara- ja henkilöliikenneluvan haltijan ja liikenteestä vastaavan henkilön hyvämaineisuus vaarantuu siten jo yhdestäkin kaikkein vakavimmaksi luokitellusta yhteisön sääntöjen rikkomuksesta. Komission asetuksessa 403/2016 on luokiteltu unionin sääntöjen vakavat rikkomukset, jotka voivat asetuksen liitteessä IV esitettyjen rikkomusten lisäksi johtaa kuljetusyrityksen tai liikenteestä vastaavan henkilön hyvämaineisuuden menettämiseen. Henkilön hyvämaineisuus vaarantuu liikennepalvelulain mukaan esitetty korjaus huomioiden, jos henkilö on viimeisimmän kahden vuoden aikana tuomittu yhteen vankeusrangaistukseen tai hänelle on määrätty neljä sakkoa tai muuta seuraamusta.

Liikennepalvelulaissa ei siten lainkaan huomioida em. EU-säädöksiä, jotka edellyttävät, että henkilön hyvämaineisuutta tulee tarkastella jo yhdenkin sellaisen seuraamuksen johdosta, joka henkilölle on määrätty yhteisön sääntöjen vakavimmasta rikkomuksesta. Vaikka rikkomuksessa olisi kyse komission asetuksessa määritellystä yhteisön sääntöjen kaikkein vakavimmasta rikkomuksesta (MSI) tai jostain asetuksen IV liitteessä esitetystä rikkomuksesta, rikkomuksesta ei kansallisten säädöstemme perusteella määrätä kuitenkaan vankeusrangaistusta. Näin ollen niissäkin tilanteissa, että henkilölle on määrätty seuraamuksia yhteisön sääntöjen vakavimmista rikkomuksista, henkilön hyvämaineisuus vaarantuu liikennepalvelulain mukaan vasta, kun seuraamuksia on kertynyt vähintään neljä viimeisimmän kahden vuoden aikana.

ELY-keskus ehdottaa, että lainkohtaan lisätään kokonaan uusi 2 momentti, jossa otetaan huomioon em. EU-säädökset:

Henkilön hyvämaineisuus vaarantuu myös, jos hänet on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu tai hänelle on määrätty seuraamuksia:

1) *jostain EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen liitteessä IV säädetyistä yhteisön sääntöjen vakavimmista rikkomuksista tai*
2) *komission asetuksessa (EU) 2016/403 säädetyistä unionin sääntöjen vakavista rikkomuksista ja mainitun asetuksen liitteen II kohdassa 2 säädetyt kynnysarvot täyttyvät.*

Kuten edellä on jo todettu, ELY-keskus ehdottaa lisäksi, että henkilön hyvämaineisuuteen vaikuttavien rikkomusten aihepiiriä laajennettaisiin, ja että lainkohtaa tarkistettaisiin vielä siten, että se muodostaisi ehjän ja loogisen kokonaisuuden.

II osa, 1 luku 7 § Oikeushenkilön hyvä maine

ELY-keskus ehdottaa, että em. EU-säädökset otetaan huomioon myös oikeushenkilön hyvää mainetta koskevassa lainkohdassa.

II osa, 1 luku 11 § Riskiyritys

Liikennepalvelulain riskiluokittelupykälä ei vastaa EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklassa säädettyä sekä komission asetusta (EU) 2016/403, jota on tullut kansallisesti soveltaa 1.1.2017 alkaen.

Komission asetuksessa (EU) 2016/403 on luokiteltu unionin sääntöjen vakavat rikkomukset, jotka voivat johtaa kuljetusyrityksen tai liikenteestä vastaavan henkilön hyvämaineisuuden menettämiseen. Jäsenvaltioiden on EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan otettava huomioon näitä rikkomuksia koskevat tiedot, mukaan lukien muista jäsenvaltioista saadut tiedot, kun ne määrittelevät tarkastusten painopisteitä mainitun asetuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komission asetuksen mukaan luokittelun olisi tarjottava perusta kunkin jäsenvaltion direktiivin 2006/22/EY 9 artiklan nojalla käyttöön ottaman kansallisen riskiluokittelujärjestelmän laajentamiselle, jotta voidaan kattaa kaikki EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa mainitut unionin tieliikennesääntöjen vakavat rikkomukset. Direktiivin 2006/22/EY 9 artiklan mukaan riskiluokittelujärjestelmässä yritykset luokitellaan suhteellisesti sen mukaan, montako kertaa ja kuinka vakavasti asianomainen yksittäinen yritys on rikkonut direktiivissä mainittuja asetuksia.

ELY-keskus ehdottaa riskiluokittelupykälää muutettavaksi siten, että riskiluokittelu perustuu EU-säädösten mukaisesti yhteisön sääntöjen vakavimpiin rikkomuksiin:

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 12 artiklan mukaisena riskiyrityksenä pidetään henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijaa, joka on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu tai jolle on määrätty seuraamuksia komission asetuksessa (EU) 2016/403 säädetyistä unionin sääntöjen vakavista rikkomuksista siten, että vähintään yhden VSI-vakavuusasteen rikkomuksen kynnysarvo täyttyy.

Riskiyrityksenä pidetään myös henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijaa, jonka liikenteestä vastaava henkilö, toimitusjohtaja, vastuunalainen yhtiömies tai yrityksen palveluksessa oleva tai muutoin käyttämä kuljettaja on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu rangaistukseen tai jonka liikenteestä vastaavalle henkilölle, toimitusjohtajalle, vastuunalaiselle yhtiömiehelle tai yrityksen palveluksessa olevalle tai muutoin käyttämälle kuljettajalle on määrätty seuraamuksia komission asetuksessa (EU) 2016/403 säädetyistä unionin sääntöjen vakavista rikkomuksista siten, että vähintään yhden VSI-vakavuusasteen rikkomuksen kynnysarvo täyttyy.

Riskiyritykseksi luokittelusta tehdään merkintä liikenneasioiden rekisteriin kyseisen henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijan tai tavaraliikenteen harjoittajaksi rekisteröityneen tietoihin. Merkintää käytetään EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaisten tarkastusten kohdentamiseen. Merkintä poistetaan, jos edellä 1 ja 2 momenteissa säädettyjä edellytyksiä henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltijan tai tavaraliikenteen harjoittajaksi rekisteröityneen riskiyritykseksi luokittelulle ei enää ole.

IV osa, 1 luku Viranomaisten toiminta

Laki 320/2017: Luvusta puuttuu pykälä, jossa säädetään EU:n tavaraliikennelupa-asetuksessa tarkoitetuista toimivaltaisista viranomaisista.

Tavaraliikennelain 3 §:n 1 mom. mukaan ” liikenneluvan ja sen jäljennökset sekä kuljettajatodistuksen myöntää toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ahvenanmaan maakunnassa kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto.” Lain 2 §:n määritelmissä on määritelty liikenneluvat sekä kuljettajatodistus ja niiden yhteydessä on viitattu EU:n tavaraliikennelupa-asetukseen. Liikennepalvelulaissa ei sen sijaan mainita kuljettajatodistuksia ja niitä myöntävää viranomaista lainkaan. Toimivaltaisen viranomaisen nimeämistä ei erikseen edellytetä EU:n tavaraliikennelupa-asetuksessa. Sitä ei edellytetä myöskään EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa. Lain jo hyväksytyssä I vaiheessa linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset on kuitenkin erikseen nimetty.

V osa, 1 luku, 3 § Muutokset rekisteritietoihin

Hallituksen esityksen mukaan rekisteriin merkittyjen tulee ilmoittaa Trafille viipymättä muutoksista rekisteriin merkityissä tiedoissa sekä toiminnan lopettamisesta, ellei tietoja ole pitänyt ilmoittaa muussa laissa olevan säännöksen nojalla. Lainkohdan perusteluiden mukaan tietoja, jotka siirtyvät suoraan viranomaisten välillä ei tarvitsisi ilmoittaa. Tällaisia tietoja ovat esityksen perustelujen mukaan mm. tietyt väestörekisteriin merkityt tiedot sekä YTJ:hin merkityt tiedot. Perusteluissa viitataan myös periaatteeseen, jonka mukaan ei ole perusteltua velvoittaa ilmoittamaan muutoksista, jotka olisivat saatavissa suoraan viranomaisjärjestelmästä.

Kun liikenneasioiden rekisteri tulee muodostumaan useista rekistereistä, voidaan kysyä, mistä esim. liikenneluvan haltija tietää, tuleeko vaikkapa yrityksen osoitteen muutoksesta ilmoittaa erikseen Trafille. Valtakunnallisella liikennelupajärjestelmällä (VALLU) ei ole sellaisia rajapintoja, jonka kautta luvanhaltijoiden tiedot päivittyisivät. Hieman epäselväksi jää myös se, mitä kaikkia tietoja lainkohdassa tarkoitetaan. Liikennelupien osalta tilanne on esim. se, että jos yrityksen kaupparekisteriin merkitty toiminimi muuttuu, ei riitä, että toiminimi rajapinnan kautta tai muulla tavoin päivittyisi VALLU-rekisteriin. Jos luvanhaltijalla on tavara- tai joukkoliikenteen yhteisölupa, luvanhaltijan tulee hakea nimenmuutosta ja luvanhaltijalle toimitetaan uudet lupa-asiakirjat. ELY-keskus ehdottaa pykälän 1 momentin tarkentamista.

V osa, 2 luku Rekisterin tietosisältö

Esitettyyn rekisteriin tulisivat merkittäväksi myös tavaraliikenteen yhteisöluvan haltijoille myönnettävät kuljettajatodistukset. ELY-keskus ehdottaa tarkistettavaksi, että kuljettajatodistukset on huomioitu esityksessä samoin kuin se tietosisältö, mitä niiden osalta rekisteriin tallennetaan.

Rekisteriin tehdään merkintä myös liikenteestä vastaavan henkilön soveltumattomaksi julistamisesta, joten ELY-keskus ehdottaa tarkistettavaksi, että myös tämä on huomioitu esityksessä.

V osa, 3 luku, 3 § Julkisten tietojen luovuttaminen yksittäisluovutuksena

Luonnollisella henkilöllä luvanhaltijana voi olla toinen luonnollinen henkilö liikenteestä vastaavana henkilönä. ELY-keskus ehdottaa, että esityksessä mainittujen tietojen lisäksi yksittäisluovutus palauttaisi mainitussa tilanteessa myös liikenteestä vastaavan henkilön etu- ja sukunimen sekä työyhteystiedon.

VI osa, 1 luku Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

Luvusta puuttuu liikenteestä vastaavan henkilön soveltumattomaksi julistamista koskeva säädös.

Liikenteestä vastaavan henkilön hyvän maineen menetyksen seuraamuksista ja niihin liittyvistä kansallisten säännösten mukaisista korjaavista toimenpiteistä säädetään EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklassa. ELY-keskus ehdottaa, että lisättävä pykälä vastaa soveltuvin osin sisällöltään nykyisen tavaraliikennelain 20 §:n 3 ja 4 momenttia ja 21 a §:n 3 momenttia.

VI osa, 1 luku, 6 § Muutoksenhaku

Esityksen mukaan hallinto-oikeuteen saa valittaa luvan peruuttamisesta ja mm. EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen nojalla tehdystä päätöksestä. Esityksen perustelujen mukaan esitetty säännös vastaisi voimassaolevaa joukko- ja tavaraliikennelain sääntelyä.

Voimassa olevan tavaraliikennelain mukaan Liikenteen turvallisuusviraston näyttökokeeseen hyväksymistä koskevaan päätökseen ja hylättyyn koesuoritukseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Muuhun tavaraliikennelain ja 2 §:ssä mainittujen Euroopan unionin säädösten nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Lisäksi tavaraliikennelain mukaan hallinto-oikeuden päätökseen liikenneluvan ja kuljettajatodistuksen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Joukkoliikennelaissa ja taksiliikennelaissa on vastaavan sisältöiset säädökset.

Hallituksen esitys ei vastaa nykytilaa, kun vain luvan peruuttamisesta ja liikennelupia koskevien EU-säädösten nojalla tehdystä päätöksestä saa valittaa hallinto-oikeuteen. Tavara- ja henkilöliikenneluvan myöntämisen

edellytyksenä on liikennepalvelulain mukaan, että hakija täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa säädetyt luvan myöntämisen edellytykset. Mainitun asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan kansallisesti voidaan luvan myöntämiselle asettaa lisävaatimuksia. Näin on tehty liikennepalvelulaissa. Hakijalla ei mm. saa olla liiketoimintakieltoa tai puutteita velvoitteiden hoitamisessa. Luvan peruuttamista koskevan päätöksen lisäksi muutosta haetaan tyypillisesti kielteiseen päätökseen hakemusasiassa. Jos lupahakemus hylätään siitä syystä, ettei hakija täytä liikennepalvelulaissa kansallisesti säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä, hylkäävästä päätöksestä ei saisikaan esityksen mukaan valittaa hallinto-oikeuteen, vaan siihen tulisikin vaatia oikaisua Trafilta. Liikenneluvan uusimista koskevan hakemuksen epääminen rinnastuu vaikutuksiltaan luvan peruuttamiseen. Muidenkaan päätösten osalta ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, että muutoksen hakutapa vaihtelee siitä riippuen, perustuuko elinkeinoluvan epääminen tai muu päätös esim. varoituksen antaminen kansalliseen lakiin vain EU-säädökseen. Koska taksiliikenneluvan myöntämisen edellytykset vastaavat tavara- ja henkilöliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä, myös mainittujen lupien muutoksenhaun tulisi vastata toisiaan. Näin myös taksiliikennelupaa koskevasta muusta päätöksestä kuin luvan peruuttamisesta tulisi voida valittaa hallinto-oikeuteen.

VI osa, 1 luku 8 § Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Kuten edellä on jo todettu, voimassaolevan tavaraliikennelain mukaan hallinto-oikeuden päätökseen liikenneluvan ja kuljettajatodistuksen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Joukkoliikennelaissa ja taksiliikennelaissa on vastaavan sisältöiset säädökset. Hallituksen esityksen mukaan hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan, eikä säädös siten vastaa nykytilaa liikennelupien osalta. Esityksessä ei ole säädöksen osalta tarkempia perusteluita.

VII osa, 1 luku 3 § Muut siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat luvat, hyväksynnät, kiellot ja päätökset pysyvät voimassa kuitenkin niin, että

1) –
2) henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittamiseen oikeuttavat luvat katsotaan II osan 1 luvun 1 §:n mukaisiksi henkilöliikenne- ja tavaraliikenneluviksi ja niihin sovelletaan tämän lain säännöksiä.

Laki 320/2017: Lainkohta hyväksytyssä muodossaan johtaa siihen, että traktoriliikenneluvat rinnastuvat tavaraliikenteen yhteisölupiin ja kotimaan tavaraliikennelupiin ja niiden nojalla voi siten lain voimaan tulon jälkeen harjoittaa ammattimaista tavarankuljetusta autolla. Huomioitavaa on kuitenkin, että traktoriliikenneluvan luvan myöntämisen edellytykset poikkeavat tavaraliikenteen yhteisöluvan ja kotimaan tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytyksistä. Traktoriliikenneluvalta edellytettävän vakuuden määrä on 4 000 euroa traktorilta, kun se em. autoilla suoritettavaan

kaupalliseen tavarankuljetukseen tarkoitettujen lupien osalta on 9 000 euroa ensimmäiseltä autolta ja 5 000 euroa per seuraava auto. Lisäksi traktoriliikennelupaa varten edellytettävä ammatillisen pätevyyden vaatimus voidaan osoittaa todistuksella, joka osoittaa henkilöllä olevan ammatillinen pätevyys maanteiden kansallisessa tavaraliikenteessä liikennetraktorilla. Kaikki nykyisistä traktoriliikenneluvanhaltijoista ei siten täytä tavaraliikenteen yhteisöluvan tai kotimaan tavaraliikenneluvan saamisen edellytyksenä olevaa ammatillisen pätevyyden vaatimusta.

ELY-keskus ehdottaa, että lainkohtaa tarkennetaan traktoriliikennelupien osalta ja siirtymäsäännökseen kirjattaisiin seuraavasti: *henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittamiseen oikeuttavat luvat katsotaan traktoriliikennelupia lukuun ottamatta II osan 1 luvun 1 §:n mukaisiksi henkilöliikenne- ja tavaraliikenneluviksi ja niihin sovelletaan tämän lain säännöksiä*.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen puolesta

Lupapäällikkö Pasi Hautalahti

Johtava lupa-asiantuntija Sari Veija